

Fotografující četnický strážmistr

serial
FOTOGRAFOVÉ
VALAŠSKA

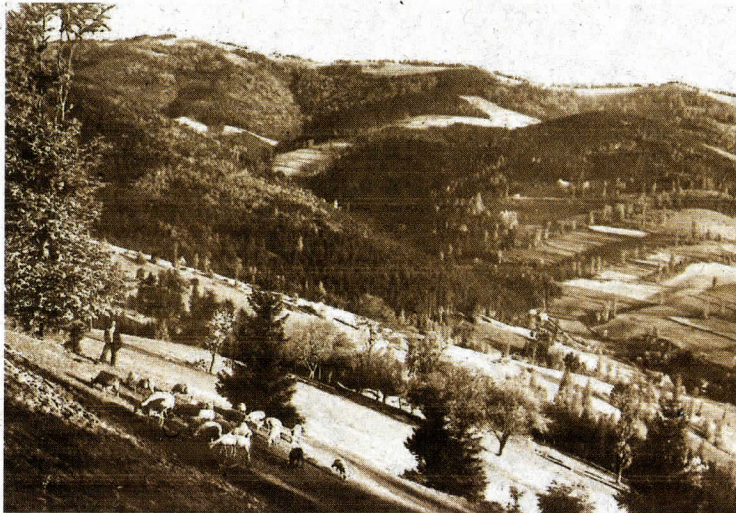

Jaroslav Toman

*21. 10. 1897, + 8. 6. 1964

Za 1. světové války narukoval na italskou frontu, stal se příslušníkem čsl. legií, po válce je zařazen do četnické školy. Po absolvování nastupuje službu v Ostravě. Počátkem 20 let je převelen do Nového Hrozenkova, kde v letech 1924 – 1939 slouží jako četnický strážmistr. Německá okupace – přeložen krátce do Zašové. Jako legionář je poslán do výslužby v hodnosti praporčíka. Nedlouho po válce pracoval na obecním úřadě, pak na MNV Nový Hrozenkov.

Fotografovat začal v polovině dvacátých let. Je tehdy hlavním autorem fotografických předloh pohlednic pro KČsT Nový Hrozenkov. Hrozenkovjané (a nejen oni) mu vděčí za zachycení života obce ve dvacátých a třicátých letech. Nebyl tehdy sice jediným fotografujícím hrozenkovským občanem, avšak jsou od něj zachovány jedinečné snímky tehdejšího života: dobytčí trhy, jarmarky, poutě. Samozřejmě fotografoval i krajinu, neboť jako četnický strážmistr poznával na svých pochůzkách okolí a nosil s sebou i fotoaparát. A tak převáž-

ná část pohlednic vydaných hrozenkovským KČsT byly jeho dílem. V třicátých letech spolupracoval i s jinými vydavateli a zejména po roce 1950, jako invalidní důchodce, pořídil pro pražské nakladatelství ORBIS velké množství snímků z oblasti Beskyd a Ostravska. Bromografické pohlednice vydané hrozenkovským KČsT technicky zpracovávala počínaje rokem 1929 firma FOTO-FON Praha, od roku 1933 se objevuje firma Grafo-Čuda Holice v Čechách a asi od roku 1935 již výhradně Fototypia Vyškov, kde tehdy pracoval Fr. Bittner, pozdější „král“ nejen hrozenkovských pohlednic (viz dřívější

článek).

Ještě k vydávání pohlednic po roce 1920. Tehdy nastává výrazný příklon k bromografii – pohlednicím zhotovovaných na fotopapír. Na Hrozenkově do té doby, vyjma série pohlednic svačebních zvyků (vydala firma FOTO-TATRA v Trenčíně) převážnou část produkce pohledů Vsacka vydává Klub československých turistů (KČsT) na Vsetíně, založenem 1924, s jeho prvním předsedou, PhMr. Karlem Puszkailerem (také samostatný článek v našem seriálu). Novým vydavatelským impulzem bylo pak založení odboru KČsT přímo v Novém Hrozenko-

vě, 12. 5. 1929 v hospodě na Vrančí. Předsedou byl zvolen akad. malíř Jiří Heřman a členy předsednictva V. Grym, J. Ošťádal a Fr. Tkadleček. Počáteční aktivita byla zaměřena na získání finančních prostředků na stavbu turistické útulny KČsT na Javorníkách, mimo jiné i vydáváním pohlednic. Námětem byly i tištěné perokresby J. Heřmana, malby Fr. Hlavici a Adolfa Liebshera. Avšak převážnou část vydavatelské činnosti zaujímaly fotografické pohlednice. Neznáme přesný počet vydaných titulů (asi 25), které zahrnovaly národopisné a zejména turisticky hodnotné a zajímavé partije N. Hrozenkova a jeho okolí. Např.: Pasekářská usedlost u Skibjáků, Údolím Brodské na Beskyd, Pohled s Bařin na Javorníky apod. Pevně se jednalo o jednotlivé pohlednice, ale v roce 1930 vydal zdejší odbor turistů složku fotografií fotoamatéra dr. Zetka s názvem „Javorníky v zimě“.

Pan Toman fotografie publikoval také v různých turistických a národopisných publikacích. Ve fotoarchivu Muzea regionu Valašsko mají jeho fotografie a pohlednice také své zastoupení.

Milan Ošťádal, fotograf, Muzeum regionu Valašsko

Foto z archivu MRV: J. Toman – Pohled s Bařin na Javorníky